

SKOLE OL I BILLUND KOMMUNE DANNER RAMMEN OM IDRÆTS- UNDERVISNING I FAIRPLAY

FIIBL-ESSENS | NR. 5 | MAJ 2023

Siden 2015 har UC SYD været en del af et samarbejde om at udvikle idrætsfaget i relation til Skole OL-aktiviteter. Samarbejdet har involveret en række forskellige partnere lige fra kommunale konsulenter, Skole OL-konsulenter, idrætsforbund, lokale idrætsforeninger, lærere, pædagoger og medarbejdere fra UC SYD.

Samarbejdet har især rettet sig mod, hvordan man kan arbejde temabaseret i idrætsundervisningen og resultatet i udviklingen af undervisningsmaterialer - fx til temabaseret idrætsundervisning (se fx vicekosmos.dk).

I forbindelse med at Billund Kommune er finale-by fra 2021 til 2024 har UC SYD udviklet et kompetenceudviklingsforløb til idrætslærere, der består af i alt seks Skole-OL temadage, der tager fat på de børneolympiske værdier: *fællesskab, færdigheder og fairplay*.

På den første temadag blev de deltagende idrætslærere og pædagoger præsenteret for temaet "fairplay til krop og hoved" – herunder hvordan teori og praksis kan kombineres og hvordan Skole OL sportsfokus kan kobles med idrætsundervisningen i skolen. Det er erfaringer fra den første temadag, der præsenteres i denne udgave af FIIBL-ESSENS.

Skole OL-temadage kan inspirere til egen idrætspraksis

Idrætsundervisning skal både give sved på panden og rum til eftertanke (Piaster og Bertelsen, 2020). Det er også målet for temadagene, hvor hele programmet foregår i hallen eller i en anden passende idrætsfacilitet. De deltagende idrætslærere og pædagoger arbejder med at integrere idrætsfaglig viden til de praktiske idrætsaktiviteter. Som en deltagende idrætslærer udtrykker det:

Det er en inkluderende og vekselvirkende dag med fokus på praksis/teorikoblinger, som udelukkende foregik i hallen.

TOP 3 POINTER

- 1 Skole OL og de børneolympiske værdier giver mulighed for temabaseret kompetenceløft til lærere og pædagoger.
- 2 Skole OL-temadage er let overførbare til egen idrætspraksis.
- 3 Skole OL-temadage skaber grobund for samarbejde med de lokale idrætsforeninger.

OM SKOLE OL

Skole OL har siden 2009 eksisteret som en idrætsevenet og et idrætstilbud til landets skoler. Skole OL ønsker at skabe fællesskaber omkring idrættens værdier. Det gør de ved at sætte fokus på de tre børneolympiske værdier "Fællesskab, Færdigheder og Fairplay".

Skole OL har desuden en vision om at være synlige på skoleskemaet. Visionen forklares med, at Skole OL gerne vil forbindes med mere og andet end stævneaktiviteter – fx peger de på den daglige idrætsundervisning på landets skoler som et vigtigt udviklingstiltag (Præst et. al 2022).

[Læs mere om Skole OL](#)
[Besøg Skole OL's undervisningsplatform her](#)

Fra 2021 til 2024 er Billund vært for Skole OL-finalen. I den forbindelse har UC SYD indgået et samarbejde med Billund Kommune om at tilbyde kommunens skoler et udvalg af idræts- og bevægelsesprojekter - herunder Skole OL-temadage til idrætslærere og pædagoger. Udover temadagene afvikles også forløb med fokus på bæredygtig idrætsundervisning og workshop med fokus på bevægelsesglæde

Billund Kommune ønsker at tilbyde temadage som en fast del af idrætslærernes forberedelse hen mod Skole OL. Dette for at opkvalificere lærere og pædagoger inden for fagdidaktik og samtidig hjælpe til at styrke samarbejdet med de lokale idrætsforeninger, der er involveret i Skole OL.

På den første temadag, blev der arbejdet med fair-play-begrebet - med både krop og hoved på samme tid. Undervisningens indhold og form tager udgangspunkt i, at deltagerne bliver præsenteret for "et verdenslandskab", der er en bred vifte af idrætsteoretiske nedslag. På den første temadag omhandlede det fair-play. Landskabet består af forskellige modaliteter som fx podcast, kamp- og fairplaylinjen (Juul, 2021) samt videoklip fra sportsarkiver, hvor fairplay udspiller sig i større eller mindre grad. Alt sammen for at nuancere og begrebsafklare temaet fairplay.

"Kamp må der til"

Erik Juul, lektor i idræt ved læreruddannelsen i Aarhus, udtaler i podcasten "Idræt i ørerne", at kamp, fairplay og konkurrence kan ses som en af idrætsfagets kongedilemmaer (Cyldendals fagportaler), og argumenter for, at det altid skal berøres med pædagogisk indsigt i idrætsundervisningen.

Dette dilemma har inspireret os til at tilrettelægge og præsentere, hvordan fairplay-begrebet kan skabe og udvikle elevers samværs- og konkurrencekultur gennem 'kampen' i idrætsundervisningen. Helt eksplicit blev kampbegrebet og fairplayforståelser kropsliggjort og gjort til genstand for refleksion med afsæt i tre kamparenaer: den personlige kamp, medspilskampen og den konfrontative kamp.

Skole OL-temadage skaber grobund for samarbejde med de lokale idrætsforeninger

Temadagen giver mulighed for at afprøve og skabe kontakt med lokale idrætsforeninger og idrætsforbund såsom fx atletik, bueskydning og O-løb. I mødet med de udvalgte idrætsdiscipliner bliver lærere og pædagoger bekendte med, hvordan de kan arbejde

med forskellige aktiviteter i idrætsundervisningen forud for de lokale Skole OL-stævner. Dette opleves som meningsfuldt for både foreninger, forbund og de deltagende:

"Det var godt, at vi også mødte forskellige forbund med tilhørende lokale idrætsforeninger. Som ex. i dag med O-løb, hvor vi på en rigtig god måde fik forklaret og arbejdet med O-løb som Skole OL-disciplin. Det blev afdramatiseret og vi fik også udleveret kort, som er lavet til vores forskellige skoler." (Idrætslærer)

Nye perspektiver på fair play i praksis

Temadagen afsluttes med, at lærere og pædagoger giver faglig feedback. Grupperne optager deres feedback og sender efterfølgende lydfilen, som anvendes til at optimere kommende temadage. Grupperne bliver bedt om at forholde sig til, hvordan temadagen kan overføres til deres idrætsundervisning og til arbejdet med Skole OL.

Det som størstedelen af deltagerne fremhæver er, at temadagen er direkte overførbart til egen idrætsundervisning. Derudover påpeges vigtigheden af, at deltagerne bliver positivt forstyrret og får tid til at reflektere undervejs i løbet af temadagen.

Det gør fx, at fairplaybegrebet på en og samme tid bliver både vedkommende, nuanceret samt lettere at gøre brug af efterfølgende i en idrætspraksis. En idrætslærer fortæller:

"Efter i dag har fairplaybegrebet fået flere perspektiver end jeg selv plejer at anvende. Det var godt og brugbart for os, som gerne vil indtænke temaer, som en aktiv og synlig del i idrætsundervisningen. Jeg er blevet forstyrret i min klassiske tankegang."

Afrunding

Når samarbejdet omkring udviklingsprojekter sker i feltet mellem idrætsundervisning (både i skolen og på pædagog- og læreruddannelsen), idrætsorganisationer og idrætsforeninger vil der i særlig grad være fokus på at koble idrætsdidaktiske og idrætspædagogiske perspektiver med de sportsspecifikke aktiviteter.

Kompetenceudviklingen skal være så tæt på deltager-nes praksis som muligt, og deltagerne skal med deres egen krop møde en praksis, som de kan inspireres af.

Lærere og pædagoger inviteres ind i et kendt territorium og samtidig bliver de positivt fagligt forstyrret ved fx koblinger mellem teori og praksis. Det giver dem grobund for at kunne reflektere og diskutere didaktik, pædagogik, dannelse, og omsætte det til bedre idrætsundervisning, når de kommer hjem.

Referencer

Bertelsen K., Bruun T. H., Paustian P. (2016). Et ministerielt perspektiv på 9. klasse prøven i idræt. [Reach 1: 2016](#).

Danmarks Evalueringsinstitut (2004). Idræt i folkeskolen – Et fag med bevægelse. [EVA rapport](#).

Gyldendals Fagportaler. Idræt i ørerne: Den livgivende kamp. Lokaliseret d. 08.05.2023 her: [idraet7-9.gyldendal.dk](#)

Juul E. (2021). Idrættens værdier og fairplay, fra bogen Boldspilsundervisning i skolen. Didaktik og læring i teori og praksis. 2. udgave. TURBINE.

Munk M., von Seelen J. (2012). Status på Idrætsfaget 2011 (SPIF-11). [Det nationale videncenter KOSMOS](#).

Piaster, T & Bertelsen, K (2020). Idræt – et fag med sved på panden og rum til eftertanke, [MOV:E 10, 2020](#)

Præst C. B., Johansen D. N., Thomsen L. B., Stephensen L. M., Christiansen L. B. (2022). [Skole OL 2022 Rapport](#). FIIBL, UCL, UC SYD og SDU.

von Seelen J., Guldager J. D., Bruun T. H., Knudsen, M. E., Bertelsen, K. (2018). [Status på Idrætsfaget 2018](#). UC SYD.

HVAD ER FIIBL-ESSENS?

FIIBL-ESSENS er et komprimeret format, hvor der zoomes ind på et aktuelt emne, vi har fokus på i FIIBL. FIIBL-ESSENS udkommer løbende, og alle udgivelser kan tilgås på www.fiibl.dk/aktuelt

På www.fiibl.dk/fokusområder kan du læse mere om aktuelle forskningsprojekter og -aktiviteter.

Udgiver

© Forsknings- og Implementeringscenter for Idræt, Bevægelse og Læring (FIIBL).

FIIBL er et samarbejde mellem UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, UC SYD og Syddansk Universitet. Vi udvikler og formidler viden om børn og unges idræt og bevægelse.

Følg FIIBL på

www.fiibl.dk

[LinkedIn](#)

[Twitter](#)

Skriv til FIIBL på kontakt@fiibl.dk